

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความคิดเห็นด้านสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ โดยศึกษาถึงความคิดเห็นทั่วไปที่มีต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ และผลต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ โดยมีรูปแบบและวิธีการศึกษาดังนี้

รูปแบบการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) กล่าวคือเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ และผลต่อสุขภาพที่เกิดขึ้นจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลจากงานทะเบียนราษฎร เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้สรุปรายงานสถิติจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ประจำเดือนมีนาคม 2546 มีจำนวนทั้งสิ้น 148,305 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ตัวแทนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (วีรวรรณ ถิละแก้ว, 2541, หน้า 20) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95%

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 398 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้ใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน และในการศึกษานี้จะถือว่าประชากรในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีลักษณะรวมๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งในขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 แบ่งประชากรเป็นกลุ่ม (Cluster) ตามตำบลที่อยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ 14 ตำบล แล้วจึงทำการสุ่มตำบลด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จำนวน 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลช้างคลาน ตำบลช้างเผือก ตำบลท่าศาลา ตำบลป่าแดด ตำบลพระสิงห์ ตำบลหนองป่าครั่ง และตำบลหายยา

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) กำหนดให้จำนวนหลังคาเรือนแทนจำนวนตัวอย่าง หลังคาเรือนละ 1 คน โดยไม่จำกัดว่าใครเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการสุ่มตัวอย่างจากบ้านเลขที่ ที่อยู่ในตำบลที่สุ่มได้ในขั้นที่ 1 จากทะเบียนรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของกระทรวงมหาดไทย (2546) ตำบลละ 57 หลังคาเรือน จำนวน 6 ตำบล และตำบลละ 58 หลังคาเรือน จำนวน 1 ตำบล รวมทั้งสิ้น 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานี้จะทำการศึกษาโดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (questionnaire) พัฒนาขึ้นมาจากแนวคิดเรื่องมิติทางสุขภาพ 4 มิติ ประกอบด้วย มิติทางกาย มิติทางจิตใจ มิติทางสังคม และมิติทางจิตวิญญาณ ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการการสัมภาษณ์ (Interview) โดยไม่จำกัดคำตอบจากผู้ที่สามารถให้คำตอบหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการถนนคนเดิน และผลทางสุขภาพที่เกิดขึ้นจากการโครงการถนนคนเดินท่าแพ เช่น นักวิชาการและประชาชน เป็นต้น แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้นี้มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และทำการปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง โดยแบบสอบถามนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา อายุ การศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพที่ส่งผลต่อสุขภาพ ทั้ง 4 มิติ ทั้งที่เป็นผลทางด้านบวกและทางด้านลบ จำนวน 34 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- มิติทางกาย จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 3, 20, 21, 22, 23, 27 และ 31
- มิติทางจิตใจ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 6, 12, 14, 15, 16, 18, 24, 25, 26 และ 32
- มิติทางสังคม จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 5, 8, 9, 10, 11, 17, 33 และ 34
- มิติทางจิตวิญญาณ จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 3, 4, 7, 19, 28, 29 และ 30

โดยใช้มาตรวัดแบบจัดลำดับคุณภาพ (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา

การตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (content validity) โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจำนวน 3 ท่านทำการพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม และความเหมาะสมของภาษา เมื่อทำการตรวจสอบแล้วดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบความเชื่อมั่น

การตรวจสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการแก้ไขแล้วไปทดสอบกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 40 คน จากนั้นนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.9

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ติดต่อขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขออนุญาตและขอความร่วมมือ
2. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งในแบบสอบถามได้ทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ว่าเป็น

การศึกษาถึงความคิดเห็นด้านสุขภาพของประชาชนต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ และขอความร่วมมือในการตอบและส่งแบบสอบถามกลับภายในเวลาที่กำหนด จำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด

3. ทำการส่งจดหมายเตือน เพื่อกระตุ้นให้มีการตอบและส่งแบบสอบถามกลับ จำนวน 1 ครั้ง หลังจากการส่งแบบสอบถามครั้งแรก 1 สัปดาห์ และส่งแบบสอบถามอีกครั้งในกลุ่มตัวอย่างเดิม หลังจากส่งจดหมายเตือน 1 สัปดาห์

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละชุด และดำเนินการลงข้อมูลจากแบบสอบถามในคอมพิวเตอร์

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window 11.0 และแสดงผลเป็นสถิติเชิงพรรณนา มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่2 ความคิดเห็นทั่วไปของประชาชนต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ

ส่วนที่3 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพที่ส่งผลต่อสุขภาพ วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ใช้น้ำหนักคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่เกี่ยวกับผลต่อสุขภาพในมิติสุขภาพทั้ง 4 มิติ

เนื่องจากข้อความที่แสดงถึงผลต่อสุขภาพมีทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ ในการให้คะแนนความคิดเห็น โดยใช้ตามมาตรวัดแบบจัดลำดับคุณภาพ มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

ข้อความสะท้อนผลต่อสุขภาพทางด้านบวก ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 คะแนน ตามลำดับ ส่วนข้อความที่สะท้อนผลต่อสุขภาพทางด้านลบ ถ้าตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ หรือไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนน 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ แล้วจึงหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลต่อสุขภาพในแต่ละมิติ และเปรียบเทียบผลต่อสุขภาพที่เกิดขึ้น

สถานที่ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

สถานที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษา

ตั้งแต่เดือนมีนาคม ถึง กรกฎาคม 2546

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved